

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIECONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 20. — TELEFON Nr. 93.
Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesów codziennie (z wyjątkiem dni świątecznych) od g. 8-10 wiecz. Rękopisów nieoddaje, redakcja nie odpowiada za dołączenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.
CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitiwy jednoczynowej lub jego miejsce: Nadosłanie k. 50, przed tablicą ogłoszeń, 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia (z wyjątkiem ogłoszeń o znalezieniu rzeczy) 20 kop. wiersz. Natomiast ogłoszenie kop. 25. Opółczenia treści matrymonialnej 50 kop. wiersz. Za dołączenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.
Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

II Aleja № 38, Telefon № 497.
TEATR „URANJA“

Wielki program urozmaicony od wtorku 17 do piątku 20 Lutego wł.
Na sad zwierza Nadzwyczaj ciekawy dramat w 3 częściach z życia myśliwych na pantery
Sąsiedzi Poksona (wielka znakomita komedia)
Dziennik Gaumont'a (natura)
różdła djabełskie (komedyczne) **Kamillo**
Na scenie pod artystycznym kierunkiem **J. Siskierzyńskiego.**
Na Balkonie Fraszką sceniczną w 1 akcie.

Mad programi
Pierwsze występy
Taboru Serbsko - Bułgarskiego
CYGANOW
12 osób pod dyr. p. **Bołszakowa**

TEATR „ODEON“ KRZEMIŃSKIEGO
II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie
Telefon 4-77.
Program od środy 18 do piątku 20 Lutego r. b. (włącznie)
Telefon oskarżycielem Bardzo ciekawy dramat w 3-ch wielkich częściach, osnuty na tle nowych wynalazków
Jak Maks oświadczył się po angielsku Wyborna komedia Maks'a Lindera
Nad program **Kino-opera** Dziś 4-ty akt opery **ydówka**
NA SCENIE pod artystycznym kierunkiem Wł. GŁOGERA **Zajęcza Łapa** Tragi komedia Hansa Brenetra

Jow. Akc. Zakładów Kolarskich i Mechanicznych
„W. FITZNER & R. GAMPER“
SOSNOWICE.
Skutkiem przebudowy fabryki w Sosnowicach są do sprzedania różne obrabarki, przeważnie jeszcze czynne, a mianowicie: tokarnie pociągowe i tarczowe, wiertarnie naścienne, stojące, elektryczne przenośne, ręczne i wielowrzęcionowe, zwojarki/ gwinciarcki, toczarki, strugarki/ heblarki/ podłużne, poprzeczne i do kantów, dłutownice, piły zimne, dziurotocznie i nożyce, walec do zginania żelaza arkusowego, tłocznie wrzecionowe, różne przyrządy do podnoszenia ciężarów etc., etc., etc.—

Teatr **PARYSKI** II ALEJA 19. TELEF. 334. **Tylko dla dorosłych**
Demonstrowany będzie przez trzy dni t. j. 18, 19, i 20 b. m. **Słynny obraz**
DZIEJE Grzechu
na tle powieści St. ŻEROMSKIEGO.
UWAGA: Pomimo wielkich kosztów jakie poniesiono na wynajęcie obrazu ze względu na obszerny lokal, ceny miejsc nie podwyższone.

DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI

Częstochowa, II Aleja № 20, telefon 93.

POSADZKI i LICOWKI terrakotowe, PŁYTKI GLAZUROWANE na spódach TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH, DACHOWKI (marsyleka, szwajcarska, rzymska, karpłowska i wieszowa), RUDY DRENOWE (SAOZKI), CEGŁA OGNIOTRWAŁA i GLINKA OGNIOTRWAŁA, POSADZKI i KLEPKI dębowe, SIATKI METAŁOWE z metalu rozciągane, LISTWY OCHRONNE do stopni schodowych i NAROŻNIKI do krawędzi murów, PAPA do krycia dachów i SMOLA karbolineum

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarsko-Sztukatorski
Częstochowa Aleja 3-ola dom własny **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONYWA:
Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60. **Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne**
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny przystępne

Teatr ODEON

Nieodwołalnie
Tylko jeszcze dziś, jutro i w sobotę

OSTATNIE DNI!

Nad program

Obrazy śpiewające

Kino-opera

Dziś 4-y akt opery

ŻYDÓWKA

Nieodwołalnie ostatnie dni!

Tylko w czwartek, piątek sobotę. — Uwaga! Z powodu nadzwyczajnych kosztów Ceny miejsc podwyższone!
I-sze i II-gie po 10 kop., a III-cie po 5 kop. na biletie.

Najmilszy instrument.

W towarzystwie rozmawiano o muzyce. Powstał spór, jaki instrument muzyczny jest najprzyjemniejszy. Jednym podobają się skrzypce, inni byli za wiolonczelę, inni znnowu woleli fortepian.

A dla mnie, rzekł radca Ignacy, najmilsze dźwięki posiada dzwon.

Co? dzwon? zdziwili się obecni.
Tak, dzwon—odparł radca. A to dla tego, moi państwo, że dzwon przypomina mi markę fabryczną koniaku Szustowa.

Sądy dla nieletnich.

Od niepamiętnych czasów los małoletnich przestępców przykuwał do siebie umysły, myślicieli, socjologów, filantropów, prawników, działaczy społecznych. Rozum ich, myśl, uczucie buntowały się wobec tych legjonów białawy i wyrostków, ofiar warunków społecznych, ofiar złej organizacji społeczno-rodzicznej, ofiar warunków życiowych, — zimno i bezdusznie oddawanych w ręce „sprawiedliwości”, która, produkując masowo w więzieniach i domach karnych zatwardziały już, doświadczonych i wykwalifikowanych recydywistów, w istocie swej była najwyższą niesprawiedliwością, owym wcieleniem zasady: „sumum jus summa injuria”.

W zrozumieniu i w poczuciu tej krzywdy społecznej, która i tu, jak na wielu innych polach święciła swe tepe triumfy, powstała cała bogata literatura, wskazująca na zło i uzasadniająca konieczność reform w wymiarie „sprawiedliwości” dla nieletnich. Ale nie Europie wypadł zaszczyt przełamania lodów rutyny i zaniedbałości — zaszczyt ten przypada Stanom Zjednoczonym, które przed 16 laty po raz pierwszy wprowadziły sąd dla nieletnich.

Sąd dla dzieci! By pojąć należyte doniosłość społeczną tej specjalnej instytucji, należy zaznajomić się choć

pobieżnie z jej urządzeniem, z tem co ona przynosi nowego, z tem, czym się różni od zwykłej procedury. Różnica między obecnym systemem — mechanicznym i biurokratycznym — a systemem „sądu dla małoletnich” jest olbrzymią. Polega ona na tem, że czynniki społeczne i obywatelskie w postaci t. zw. opiekunów odgrywają rolę dominującą.

Z chwilą, gdy do sądu wpłynie sprawa nieletniego, opiekun zbiera natychmiast szczegółowe dane, dotyczące popelnionego występku, dane o warunkach życia „przestępcy”, bada cały ten kompleks, który popchnął dziecko do kodeksowo karanego czynu. O ile dziecko nie ma opieki ze strony rodziny, lub też znajduje się w otoczeniu demoralizującym, wówczas umieszczone ono zostaje w zakładzie przytulku przy sądzie. Podczas rozpatrywania sprawy, opiekun z całym zebrany materiałem zgłasza się do sądu. Sąd — co trzeba podkreślić — nie ma nic wspólnego z dzisiejszą procedurą, — zimną, martwą, deprymującą; sprawa sądzona jest bez pompy, ostentacji, częstej formalistki, szematycznej i małołkowej. Sędzia porozumiewa się z rodzicami lub rodziną malca, z nim samym wreszcie, ale bez „publiczności”, która niewczesną ciekawością naraża dziecko na wstyd i na osłabienie ambicji. Dzięki temu życiowie poważnemu traktowaniu sprawy, zazwyczaj „przestępca” przynajmniej do winy i wówczas sędzia sprawę zawiesza, a malca, czy wyrostka oddaje pod odpowiedzialną opiekę rodziców i opiekuna.

Ten ostatni odwiedza go w domu, wyszukuje dlań zajęcia, oddziaływa i wpływa nań. Radzi mu pomaga, pocuza. I o ile dziecko zachowuje się dobrze, sędzia wywija je wraz z rodzicami lub rodziną i wydaje „wyrok” — oddaje pod opiekę rodziców i opiekuna. Sprawa umorzona.

Gdy jednak malce nie ujawnia po-

prawy, stosowana jest metoda oddania do przytulku z surowym regulaminem. Ale i wtedy opiekun odwiedza go i nie opuszcza, nie pozostawia samopas. Przeciwnie, czuwa nad nim pilnie i w razie poprawnego zachowania, zaraz go uwalnia z zakładu.

Według sprawozdań amerykańskich 90 proc z pośród nieletnich oskarżonych poprawia się zupełnie dzięki temu systemowi, i tylko 10 proc jest umieszczonych w zakładach poprawczych. Według tych sprawozdań sądy dla małoletnich np. w Chicago w ciągu krótkiego okresu swego funkcjonowania przyczyniły się znacznie więcej do zmniejszenia przestępczości, niż zdolały to uczynić wszystkie działające w tem mieście sądy z całym ich aparatem w ciągu lat 20.

Relacje kuratorów przy sądach dla nieletnich stwierdzają, że dzieci, znajdujące się pod ich opieką zmieniają się na lepsze w stosunkowo bardzo krótkim czasie; już zewnętrzny ich wygląd staje się inny, gdyż poczynają ujawniać zamiłowanie do czystości i porządku.

Za przykładem Ameryki poszła Europa, za Europą Azja, gdzie dotychczas otworzono takie sądy w Petersburgu, Moskwie, Charkowie. Obecnie powstał sąd dla nieletnich w Warszawie; ma powstać w Łodzi i w całym kraju.

Jakie na tym gruncie ono wyda owoce?

Obok usunięcia represji karnych przy wymiarze sprawiedliwości, czynnikiem równorzędnym jest — czynnikiem

Musi on utrzymywać stały kontakt z „przestępcą”, musi on posiadać jego zaufanie i zaufanie otoczenia. Musi taki opiekun być koź z kości i krwią z krwi i sercem społeczeństwa, wtedy tylko wejście choćby do mieszkania „przestępcy” wglądanie w sprawę rodzinną i domową — nie będzie przyjmowane podejrzliwie, ponu-

ro i z pomrukiem.

Ale, aby to mogło być, aby to stanowisko prawa i władzy takiego opiekuna nie wywoływało tych myśli i uczuć, poprzędno wiele innych, ważniejszych bodaj narazie i głębszających zmian musi nastąpić w całokształcie naszych społeczno-politycznych warunków.

Iwan Goremykin.

Nowy premier rosyjski Iwan syn Longina Goremykin urodził się w roku 1839. Wykształcenie wyższe odebrał w szkole prawników. Karierę rządową rozpoczął w kancelarii i departamentu ministerjum sprawiedliwości w r. 1860. Po latach 4 mianowany został urzędnikiem do specjalnych zleceń przy komitecie do spraw Królestwa Polskiego. Następnie kolejno pełnił obowiązki komisarza do spraw włościańskich i wice-prezesa komisji włościańskiej.

W dalszym ciągu swej kariery Goremykin przez lat 7 zajmując różne posady administracyjne. Sprawy funkcyjne wice-gubernatora siedleckiego i z kolei plockiego.

W roku 1878-0im zostaje członkiem komisji, zorganizowanej przy ministerjum spraw wewnętrznych do spraw włościańskich Królestwa Polskiego.

W roku następnym bierze udział w roli starszego urzędnika w rządzie gubernji saratowskiej i samarskiej dokonanej przez senatora Szamskiego, poczem należy do komisji, opracowującej przepisy skupu gruntów, przeznaczonych dla włościan w gubernjach centralnych i na Rusi. — Później widzimy go na stanowisku nadprokuratora z początku pierwszego, a potem drugiego departamentu senatu.

W listopadzie r. 1891 Goremykin mianowany był wice-ministrem sprawiedliwości. Po trzech latach zostaje

22) JOZEF KORZENIOWSKI.

Pan Stolnikowicz.

Powieść.

(Dalszy ciąg.)

Mój ojciec nieraz ze złą w oku śmiał się śmiałego i zrecznego chłopaka, a w przeciagu zesości lat, które był u nas, niejednego darował mu zębaka, którego Antos wychodował, wędził, ułożył, i za którego często brał po pięćdziesiąt złotych i więcej. Temu to Antosowi Smorzewskiemu winienem, że i ja tak jeżdżę, że gdy później we Lwowie na dzielnym pokazzie się koniu, to pan Kazimierz Rzewuski, pisarz polowy koronny, którego śmiało można było nazwać najpierwszym w Polsce kawalerem, starał się sam ze mną poznać i takimi zaszczytami względami, żeśmy potem razem i na rajtszuli lwowskiej po spacerach harcowali. Ale wracając się do owego młodzieńca, powiem waznościom jeszcze, że jak wówczas każdy przyjął, odznaczający się, wychodził mi na dobre, tak i naszego Smorzewskiego zrecznego, który miał i śmiałego do koni wprowadził na ludzi. Naparł się go pan Kurdwanowski kuzmistrz koronny, kiedy raz odwiedzał mego ojca i widział nabawiającego się Antosa. Ojciec nie chciał pocziwemu chłopcu zagradzać losu, i choć aż płakał, gdy się z nim zegnał, uwolnił go jednak ze służby.

pan Kurdwanowski zrobił Antosia najprzód dworzaniem jurgieltowym, w parę lat koniuszym, na której to funkcji tak mu się wiodło, że po latach kilkunastu trzymał dzierzawę w dobrach pana Miacyńskiego, kasztelana podlaskiego, a później podobno i wioskę sobie kupił. — Obowiązkiem tych młodzieńców było odprawianie rozmaite poselstwa, czy do sąsiadów czy do dalszych znajomych i dygnitarzy, z którymi mój ojciec miał stosunki, spełniał różne polecenia lub sprawunki w Zytomierzu lub w Łucku, a nadewszystko występował przy okazji w czystym stroju i na dzielnym koniu, przy szabli i w ładownicy, towarzysząc kolase moich rodziców, czy jechali do parafialnego kościoła na nabożeństwo, czy odwiedzali sąsiadów.

Z tych pan Zbrozek, ponieważ był najmłodszy, wykwiłtnej odziany i więcej miał preżencji i manierów, był dworskim rekordajnym, to jest, czy moja matka wysiadała do kołaski, czy z niej wysiadała, powinien był piórkiem zaskoczyć z konia, i w czystej rekawicy i z takim akcentem, jak się dawa prowadzi do tańca, podać jej rękę i do drzwi pokoi. Lub do drzwi Rogozińskiego doprowadzić. Z resztą dżuru. Ale choć waznościom temi

drobiazgami nudzić, wspomnę tylko o pajuku i hajduku, których mieliśmy tylko po jednym, kiedy po dwóch wielkich panów było ich po kilkunastu. O nich waznościom musieliście nieraz słyszeć, ale pewno nie wiecie, jak ta służba wyglądała i jaka jej była funkcja.

Pan Marcin aż się uśmiecha, że wreszcie i do niego przyszło — dodał stolnikowicz, spoglądając na Ozdowskiego, który rzeczywiście miał twarz uradowaną, a teraz powstał z krzesła i kłaniał się, nie wiedząc, co, czemu przypatrząc się panu Wiktorowi ruszała z niedowierzaniem ramionami.

— Siadaj stary, siadaj — mówił dalej stolnikowicz — choć podobno sam nie byłeś pajukiem, ale musisz przecie dobrze pamiętać, co to byli za poważni ludzie, i jakich na to dobierano personatów.

Ozdowski usiadł, i pochyliwszy się naprzód, słuchał z wielką atencją. Nie zwracaliśmy oczu z pocziwego czelka, któremu zmiana obyczajów wydarta to honory, o których miał słyszeć, a stolnikowicz, obracając niby do niego mowę, tak dalej prowadził.

Pajuki stanowili po większej części służbę pokojową i należeli więcej do pań, niż do panów. W goscinie stał pajuk za krzesłem pań i falierzem, i nikomu tylko jej usługował; w kosiele był przy tal ławce i trz-

mał jej książkę, w drodze stał za jej kareta. Był to zwykle ogromny mężczyzna, silny i przytomny, z wielkimi wosami i podgoloną głową. Pajuki nosili barwę pańska, to jest kolor: w herbu, a strój ich składał się z żupana nizej kolan zachodzącego, a pod którego widać było szerokie spodnie, z pasa, który pan dawał według upodobania, najczęściej ze srebrnej juź przechodzących i mniej kosztownych, z delji różwartej, z czepki wysokiej, okraczonej materja kokonów herbu. Na żupanie i deli były potrzebne srebrne, złote lub szmaragdowe, według tego, jak lepiej od koloru sukni odbijały. Gdy pełnił służbę był zawsze przy palaszu i czepce, której nie zdejmował ani na pokojach ani w kosiele.

Nasz pajuk, Wincenty Zbiluta, szlachcic z pod Lwowa rodeł, a z okazji Janiny, którą się zaszczytował mający pretensje do pokrewiństwa z królem Janem III, był wzrostu pana Marcina, potężnej siły, nieposiadanej pocziwości. A choć dużo gadał i każda relacje zgmatwał jak przód dodatki: — tak jakos, prawda mówiąc, żeby nie skłamać — i tym podobne, że często nie można było dojsz do sądu; że jednak był wierny, trzeźwy, przywiązany, wysoce był przez rodziców moich ceniony i żupana miał różną.

(d. c. n.)

KRONIKA.

— Czterdziestogodzinne nabożeństwa.

Dziś we czwartek tak zw. „łusty“ w kościele parafjalnym św. Zygmunta obchodzone jest uroczyste zakonczenie czterdziestogodzinnego nabożeństwa.

Na Jasnej Górze nabożeństwo czterdziestogodzinne odprawiane będzie przez 3 dni tak zw. „ostatków“ czyli w niedzielę 22, poniedziałek 23 i wtorek 24 lutego.

W szalone dni zabaw i zapomnienia znajdują się niewątpliwie i tacy, którzy powinni na wewnętrzny głos sumienia, zapelnia świątynie, by znaleźć w nich przed obliczem Pana ukojenie w bólu i troskach, o których inni w szale zabawy zapomnieli.

— Zaślubiny.

Wczoraj we środę 18 lutego o g. 9-ej wiecz. w kościele Im. Maryi w Alei 3 pobłogosławiony został związek małżeński panny Jadwigi Peche z p. Kazimierzem Czerwińskim. Szczęść Boże młodej parze!

— Zmiany w duchowieństwie.

Wikariusz parafji Miedźno w pow. częstoch. ks. Józef Mońkiewicz mianowany został proboszczem par. Warta w pow. sieradzkim.

— Zatwierdzenie ustawy.

Odnosne władze gubernialne zatwierdziły ustawę Rędzińskiego Stow. spozyczego.

— 2,000 rb. na szkołę.

Donoszą nam, że wieś Mokresza w gm. Wanczerów uzyskała od rządu 2,000 rb. na budowę szkoły.

— Ochronka w Małusach.

Donoszą nam, że właściciel majątku Małusy Wielkie, p. Steinhagen, otrzymał pozwolenie na założenie w Małusach ochronki.

— Z Tow. Rozwoju Przem. Rzemiosł i Handlu Częstoch. Oddziału.

Zarząd Tow. Rozwoju Przem., Rzemiosł i Handlu, za pośrednictwem naszego „Gońca Częstoch.“, podaje do wiadomości, że biuro T-wa mieści się w filji „Gazety Porannej“ 2 grószę przy ul. Dojazd nr 5.

Zapisy na członków przyjmowane są przez personel filji cały dzień, do innych zaś kwestji, wymagających porozumienia się interesantów. Z Zarządem, ustanowione są dyżury od g. 11 i pół rano do 1 i od 6 do 7 w. Przypominamy, że członkowie dzielą się na protektorów, czynnych i wspierających, opłacających 12, 3 i rubla rocznie. Przy tak niskich składkach, a niezmiernie doniosłości zadaniach T-wa, które streszczają się w programie unarodowienia naszego przemysłu, rzemiosł i handlu w szeregach Tow. nie powinno brakować nikogo. Z przedstawiciel, wymienionych dziedzin pracy, a tem więcej z osób ideowo współczujących celom T-wa. Nadmienić należy, że T-wo będzie wkrótce w możności oddawać swoim członkom liczne doraźne korzyści.

50-lecie uwłaszczenia włościan.

Dowiadujemy się, że p. naczelnik powiatu częstoch. rozesał do wszystkich wójtów okólnik, streszczający przebieg obchodu na wsiach 50-lecia uwolnienia włościan od pańszczyzny, wyznaczonego na niedzielę i marca. Otóż obchód ten zostanie poprzedzony solennem nabożeństwem w całym powiecie, poczem przed gminami oraz przed świątyniami wójtowie odczytają broszurę o uwłaszczeniu włościan, toż samo uczynią nauczyciele we wszystkich szkołach elementarnych, poczem dziatwa zostanie obdarowana broszurami i fakociami, na które rząd wyasygnował 415 rubli 44 kop.

Po odbiór broszur i ouklerek wójt gmin winni zgłosić się w piątek 27 bm.

W gminach, które w swoim czasie nie otrzymały broszur—obchody jubileuszowe wyznaczone będą w innym terminie.

Gminom, które rozporządzają odpowiedniami środkami polecona udekorowanie oraz iluminowanie urzędów gminnych i gmachów szkolnych. Pozwolono też w dniu obchodu orkiestrom przygrywać na ulicach i placach.

Oto wykaz osób, które będą miały odczyty w dniu obchodu jubileuszowego.

W gm. Lipie — we wsi Danków, wójt Macech odczyta przed szkołą broszurę; w Parzymiebach—nauczyciel Niemiec; w gm. Rędziny—przed szkołą wójt Twardowski; w gm. Wanczerów w osadzie Mstów, przed kancelarią gminną—wójt Młodkowski; w gm. Miedźno, w Ostrowach, w sali parafjalnej sołtys miejscowy Pełka; w gm. Dźbów—w Konopiskach, przed kościołem — wójt Komender; we wsi Blachownia—nauczyciel Łakomski; w gminie Grabówka, przed kancelarią gminną—naucz. Dobrzyńiewicz; w gm. Kamyk w sali Straży ogn.—wójt Zięba; w Białej—naucz. Chądzyńska; w gm. Krzepiec przed kanc. gm.—wójt Derko; w gm. Opatów, we wsi Wilkowiecko—naucz. Kulagowski; w gm. Kuźniczka w Starokrępicach—naucz. Bykowski i w Zajączkach — naucz. Kozłowska; w gm. Popów w Wasoszy —naucz. Staniszcak; w gm. Przystajni w domu parafji.—naucz. Wiedenczuk; w gm. Panki i Węglowice w Truskolasach—naucz. Zawisza; w gm. Rększowice w Starczy —naucz. Piękarski; w gm. Mykanów—naucz. Mędrzecki i w Cykarzewie—naucz. Wodkiewicz; w gm. Kamienica Polska, w Kamienicy Polskiej—naucz. Jezierski; w Poczesnej —naucz. Oniszczonko; w gm. Huta Stara na Rakowie—naucz. Patorski; w gm. Olsztyn—naucz. Tarnosiewicz; w gm. Złoty Potok w Janowie—naucz. Użański i w gm. Przyrów w Przyrowie—nauczyciel Kapuściarek.

Przerwanie pracy w fabryce Motte'ów.

Przed tygodniem zarząd fabryki Motte'ów zawiadomił nocną zmianę robotników, że z d. 17 bm. praca będzie się zaczęła nie o 7, jak dotychczas, lecz o 6 wiecz. Niewszyscy robotnicy zgodzili się na tę „inowację.“ Około 450 bowiem robotników nie stawili się od wtorku do pracy.

— Zebranie Gniazda Tow. Opieki nad dziećmi na Rakowie.

W niedzielę 22 b.m. o g. 2 pp. w hali robotniczej odbędzie się pierwsze w a l n e z gromadzenie rakowskiego Gniazda Towarzystwa Opieki nad dziećmi.

Porządek dzienny zebrania obejmuje: 1) Wybór przewodniczącego, 2) Krótki zarys działalności i celów towarzystwa, 3) Zatwierdzenie budżetu na r. 1914, 4) Sposób zbierania składek członkowskich, 5) Wnioski i wolne głosy.

Sądymy, iż niema nikogo tak obojętnego, ktoby nie uznawał palącej konieczności opiekowania się ubogimi dziećmi, zwłaszcza sierotami, pobawionemi często chleba, dachu i nauki. Jednostce zamożnej choćby najszlachetniejszej trudno podobać tak wielkiemu zadaniu, jedynie zbiorowemu wysiłkowi można zaradzić złemu, bowiem tylko gromada—to wielki człowiek!

— Z Tow. opieki nad zwierzętami.

Opiekun 2 rewiru członek częstochowskiego Tow. opieki nad zwierzętami opieczotował (od czasu wyleczenia) kulawe konie dorożkarzy nr 45 i 59. Końmi temi, jako kulawymi, wyjeżdżano tylko w noc.

— „Dzieje grzechu“ w „Paryskim“.

W szeregu rozmaitych widowisk kinematograficznych najbardziej dramatyczne i gorszące są „Dzieje grzechu“ przerobione ze słynnej powieści Żeromskiego, to też zanim doszły do Częstochowy, zostały w swoim czasie zabronione. Widocznie jednak zakaz ten zdjęto, bo grzeszne dzieje Ewy sprowadzono na parę dni do Paryskiego. Na sześćście dyrekcja tego

kinematografu w ogłoszeniach i na afiszu zastrzegła, że na widwisko to młodzież nie jest dopuszczana.

Nasuwa się tu pytanie, czemu to zamiast takich „Dziejów grzechu“ nie pomyśli żaden kinematograf o sprowadzeniu np. takiego obrazu, jak ostatnio w Warszawie wystawiany p. t. „Kleopatra — Królowa Nilu.“ Jest to może obraz zbyt drogi, ale za to daje coś, czego teatry wielkie, cyrki elbrzyźnie nie są w stanie wystawić.

Ludzkość w swej sztuce artystycznej, tworząc ten obraz, dopięła najwyższego celu! Momenty tego olbrzymiego dzieła ekranowego są chwilkami tak porywkowo pięknymi,—to znów pełne grozy i okropności,—że z wielkiem zastanowieniem pytać się siebie trzeba—czy to zjawisko cudu — czy też rzeczywistość?!

Tego jednak obrazu w Częstochowie nie zobaczymy!

— Z benefisau K. Romana.

Benefis sympatycznego artysty trupy teatru Paryskiego p. Klimenta Romana był pod każdym względem udany. Mówimy „pod każdym względem“, bo zarówno dla benefisanta, jak i publiczności, która wychodziła z teatru pełna miłych wrażeń i zadowolenia. Z wykonawców tym razem trudne kogobądź wyróżniać. Pan Roman wybornym był w swej roli, do której jak nie można lepiej nadał się jego powierczoność i usposobienie; znakomicie wtórował mu p. Preisner; dobrym był p. Pawłowski w roli szalonego barona; p. Stróżewski tym razem trochę za wiele szarżował, gdyby nie to, byłby, jak zawsze, bez zarzutu; wreszcie z ról męskich p. Jankowski nie przypominał wcale typu panującego księcia. Z ról kobiecych wyborna była p. Betcherowa, a pięknymi kostjumami przy miłej grze rebila wrażeń p. Laskowska.

Publiczność narzekała jedynie na przydługie antrakty. R w k.

— Bal na szkołę Herbako-Kielecką.

W sobotę 21 lutego w salonach „Lutni“ odbędzie się bal na korzyść szkół kolei Herbako-Kieleckiej. Protektorami tej sympatycznej zabawy są pp. dyr. Władysław Jakubowski, inż. Rom. Dąbrowski i inż. Sew. Andrzejewski; gospodarzami pp. Stanisław Bociński, Witold Buchowski, Józef Kazelinis, Antoni Olszewski, Leon Tomaszewski, Zygmunt Kulczyński.

— Zabawa taneczna Częst. T-wa Gimnastycznego.

W niedzielę 22 lutego w lokalu „Lutni“ odbędzie się druga w tym sezonie zabawa taneczna, urządzana przez Zarząd Częstochowskiego Towarzystwa Gimnastycznego. Zastępuje na poehlebne zaznaczenie że początek zabawy wyznaczono tym razem bardzo wczesnie bowiem o godz. 5 po południu.

— Staropolskie zapusty „Przyszłości“.

W sobotę 21 b. m. w lokalu własnym T-wa „Przyszłość“ (Aleksandrowska 22) odbędzie się wieczór taneczny p. n. „Staropolskie zapusty“. Zaproszenia nie będą rozsyłane, o czym za pośrednictwem naszego „Gońca Częstoch.“ zawiadamia Zarząd wszystkich członków i kandydatów, oraz gości stale biorących udział w zabawach.

— Raut na uczniów G. Kościńskiego.

W poniedziałek 28 lutego w sali Straży ogniowej odbędzie się raut taneczny na niezamoznych uczniów i Polskiego Gimnazjum G. Kościńskiego.

— Pożegnanie karnawału.

W poniedziałek 23 b. m. w Stow. Rzem.-Przemysłowem (1 Aleja 9) grotno osób z pośród członków Stow. karnawerów organizuje wieczornicę taneczną p. n. „Pożegnanie karnawału.“

Ofiary.

Zamiast kwiatów na grób zacnego dr. Juliana Kulskiego na Schronisko św. Antoniego dla paralityków Florjanostwo Buchaczowie rb. 3.

w ul. Staszycy, i zostałem oczarowany tem, co ujrzałem. Człowiek, z konieczności oddany znużonym zajęciom nauczyciela rysunków w szkołach miejscowych, ma czas na tworzenie, na wydobywanie z gliny i kamienia nader udatnych i nader oryginalnych rzeczy wchodzących w zakres sztuki rzeźbiarskiej.

Na pierwsze wejście w głąb pracowni p. R. przypomniał mi się niezmierzony Rodin, któremu pomimo „boli wyobraźni“ wkroczył do mego wyobraźni, widziany przeze mnie w Luxemburgu paryskim. „Wiek Bronzowy“ i „Człowiek o zlamanej nosie“, w którym stylizacja realności ma doskonałość formy greckiej. Nasuwa się na pamięć grupa „Mieszczan z Calais“, gdzie daje szereg nieświadomie odczytanych indywidualności ludzkich i postać „Jana Chrzciciela“, w której rozwija się jedno z najtrudniejszych zagadnień ruchu. Nasz artysta zapartyżony na Rodina ma się czem pochwalić: istna galerja rzeźb i nie byle jakich: jedne z nich starsze wędrowały już po warszawskich wystawach, drugie nowsze czekają na amatorów.

Prześliżony i pełen myśli: „Zmrok letni“: dzień w postaci wypoczywającego po trudach letnich starca, siedzącego na łące łanów zboża, po nad nim zurokowe widma, w postaci niewiast, tworzą jakby cień rzucony na ziemię. Rolę światłocienia w plastyce artysta doprowadza w tej pracy do granic pewnej doskonałości.

„Głowa wężina“, pełna wyrazu: przeżyte cierpienia i cicha rezygnacja, zgoda na los, który go czeka, to trzy zasadnicze plusy na korzyść tego popiersia. Przykłada do siebie wzrok miniaturka: „Przy stłupie granicznej“, a także fragmenty: „Szkic do marsza żałobnego“, w którym poezja łączy się z głęboko wyzoutym realizmem. Do miniaturki nadzwyczaj pięknych zaliczyć trzeba „Pocątek artysty“, w którym miękkość i falistość linii zasługuje na wyróżnienie, całosć zaś śpiewa hymn ekstazy miłosnej.

Z większych rzeczy „Myśliciel“, wzorowany może na „Myślicielu“ Rodina, ale ujęty oryginalnie, zreszta całosć kompozycji znana częstochowianom z Wystawy sztuk pięknych, na której obok tej rzeźby widzieliśmy udatną grupę „Śpiewaków“.

Charakterystycznymi są: „Młody murek“, wychudzone pahołę, rozdmuchując jakiś kwiat wodny i „Pastuszek“, jakby oczekujący na rozkazy pana rządcy, gdzie ma bydelko popędzić; ojeowa na nim kapota i furjarka w kieszeni, dostrajają się do całosci. Rzeźba ta ma przypaść w udziale Kolonim letnim, które chcą ją rozlosować między sympatyków tego Towarzystwa.

Z świeższych prac to różne portrety—popiersia. P. „Polgem“, znany częstochowianom poeta-liryk, a zarazem i publicysta. Kapitalne to popiersie—tak doskonale oddaje oblicze p. Gembickiego, że może służyć za wzór innym rzeźbiarzom, którzy nie dbają o wyudatnienie psyche ludzkiej w swoich portretach, ale ją bagatelizują, chcąc tylko uchwylić zewnętrzną formę, a nie istotę rzeczy.

Pięknym choć jeszcze nie skończonym jest portret profesora i działacza p. Płodowskiego.

Wiele innych rzeczy godnych uwagi pomijam, bo te, o których wspomniałem już dają miarę artysty. Takim jest p. Rudlicki. Łączy się w nim współczesność z idealizmem. W każdym szczególe rzeźbiarskim szuka duszy. Nie trzyma się szablonu, znać opowanie wielu form. Z głębin rzeźbiarskiego natchnienia wylania swe własne światły.

Ks. W. Kneblewski.
Częstochowa, 14 lutego 1914.

Zniżone hurtowe ceny
kawy w filji Wiktor Matyjewicz. Częstochowa 2
Aleja № 10.

senatorem i zarządzającym wydziałem mierniczym w ministerjum spraw wewnętrznych.

Dnia 2 kwietnia 1895 r. Goremykin objął stanowisko wiceministra spraw wewnętrznych, a w pół roku potem został ministrem spraw wewnętrznych i tekę tę piastował aż do roku 1900, gdy ustąpił, otrzymawszy nominację na członka Rady Państwa.

W maju 1905 r. Goremykinowi polecone zostało przewodniczenie w specjalnej komisji do spraw wzmocnienia własności ziemskiej.

Dnia 22 kwietnia 1906 r. po ustąpieniu hr. Wittego, przed otwarcie i Dumy Państwowej Goremykin mianowany został prezesem Rady ministrów.

Dnia 13 maja tegoż roku Goremykin wystąpił w Dumie z historyczną deklaracją, ujawniającą rozbieżność dążeń rządu i Dumy. Rozwiązanie Dumy było już zdecydowane.

Jednocześnie z rozwiązaniem i Dumy Goremykin ustąpił ze stanowiska premiera i powrócił do Rady Państwa, gdzie wszakże wybitnej roli nie odgrywał.

Z Zyrardowa.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

— Piękny dar dla kościoła.
W niedzielę 15 b. m. o godz. 11 i pół przed południem z domu parafjalnego w Zyrardowie odbyła się uroczyste wprowadzenie do kościoła farnego obrazu z wizerunkiem Najświętszej M. Panny Częstochowskiej, wykonanego przez znanego w kraju artystę malarza p. Jędrzejczyka w Częstochowie.

Oflarodawcami tego cennego upominku jest p. Marja Uklejska oraz p. Kazimierz Krauzowicz z Zyrardowa.

W uroczystości wzięły czynny udział wszystkie korporacje, a mianowicie: Zyrardowski Zgromadzenie tkaczy, ze swą chorągwią cechową, Towarzystwo „Trzeźwość”, Związek Katolicki, Zgromadzenie szewców, Bractwo adoracji Najświętszego Sakramentu i wiele innych oraz tłumy ludu. Uroczystym pochodem z duchowieństwem, chorągwiami i obrazami świętymi, przy dźwiękach orkiestry kościelnej a także i chórow pod kierunkiem kapelmistrza p. Groha oraz dźwięku dzwonów triumfalnie wniesiono do kościoła przepiękny wizerunek Panieki Jasnogórskiej. Obraz ustawiono na jednym z górnych piedestałów wielkiego ołtarza. Po skończonej sumie obraz ponownie zdjęto i przeniesiono procesjonalnie do kaplicy mieszczącej się obok wielkiego ołtarza, która odąd będzie nosiła nazwę kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej.

Podczas sumy proboszcz miejscowy ks. Karol Błiziński wygłosił piękne kazanie, którego głównym tematem były dzieje klasztoru Jasnogórskiego i znajdującego się w nim Cudownego Obrazu, a zwłaszcza dzieje r. 1655, kiedy to na szanach Jasnej Góry dzielnie obrońca klasztoru, ks. Augustyn Kordecki z nieliczną wówczas garstką walecznych żołnierzy odparł z wielkim męstwem ataki wojska szwedzkiego.

W oczach modlącego się ludu widać było łzy, słyhać też było głośne śpiewanie, a kapłan głoszący słowo Boże zalewał się łzami.

Stanik.

Niedziela 15—II—14 r.

Z Zawiercia.

(Koresp. własna „Gońca Czest.”)

— Walne zebranie.
W niedzielę 15 b. m. w sali Domu Ludowego w Zawierciu odbyło się walne zebranie „Związku Metalowców”. Ze sprawozdania finansowego dowiedzieliśmy się, iż przychód kasy od 1 kwietnia 1913 r. do 1 stycznia b. r. wynosił 886 rb. 5 k., rozchód zaś równał się sumie 315 rb. 48 kop., z któ-

rej to sumy udzielono zapomóg członkom „Związku” w sumie 93 rb. 63 k. a 60 rb. wysłano do Łodzi do kasy centralnej na kapital związkowy.

Następnie dokompletowano Komisję pośrednictwa pracy i wybrano 4 nowych członków: pp. Hajdasieńskiego z fabryki Akc. „Zawiercie”, N. Zajdla z fabr. „Krawczyk i S-ka”, N. Gula z fabr. „Erbeo” i N. Tamborowskiego z fabr. szklarskiej. Prócz tego utworzono nową komisję Sądu koleżeńkiego, do której weszli pp. Kadziński, Pachelski, Dworaczek, Tyszczyk, Bulski i Krzyk, a na zastępców pp. Niewiera i Miedziński.

Na zjazd „Metalowców” do m. Łodzi, odbył się mający w dniu 21 bm. wydelegowano pp. Kluszczyńskiego i Kadrońskiego.

Dokonano też wyborów nowego Zarządu „Oddziału metalowców w Zawierciu” do którego weszli pp. Kadroński, Lembergier, Ładziak, Gawroński, Olesiak, Bożek i Kluszczyński.

Z woliwnych wniosków zasługuje na wzmiankę kwestja, dotycząca członków „Zarządu”, zalegających w opłacie składek członkowskich i ustalono termin trzymiesięczny do uregulowania należności, a kto tego nie uczyni będzie wykraszonym z listy członków.

Przy tej sposobności należy zrobić pewną uwagę pod adresem członków „Związku Metalowców”, że pp. związkowcy są bardzo obojętni dla sprawy swej korporacji i mało się nią interesują, czego jest dowodem fakt że na 227 członków przybyło zaledwie 56. Przyznając więc chyba sami sz. Związkowcy, że to jest conajmniej smieszne i świadczące źle o waszem poczuciu się do obowiązków społecznych.

— Ze stacji kolejowej.

W dniu 14 bm. przybyła na stację Zawiercie Komisja specjalna w celu oględzin nowowybudowanego dworca kolejowego, który ma być oddany do użytku publicznego z dniem 1 marca r. b.

Po dokonaniu oględzin, komisja udala się na stację Łazy, gdzie zostały ustawione maszyny elektryczne, mające dostarczać prądu do oświetlenia nowego gmachu.

— Zaślubiny.

W sobotę 14 b. m. w miejscowym kościele odbył się zaślubiny panny Antoniny Pogorzelskiej z p. Stanisławem Bujakowskim z Zagórze. Błogosławieństwa udzielił ks. proboszcz Pędzich z Poręby, a przemawiał do młodej pary ks. kanonik Zientara.

lux.

Z Radomska.

(Kor. wł. „Gońca Cz.”)

— Ostatnia posługa.

We wtorek 17 lutego o godz. 11-iej w południe z kościoła parafjalnego wyruszył kondukt pogrzebowy ze zwłokami s. p. Juliana Kulskiego, doktora medycyny, na cmentarz do grobu rodzinnego.

Na tę ostatnią posługę przybyli: okoliczni ziemianie, oficjalsi kolejowi, reprezentanci Tow. lekarskich, jak również straż ogólnowa miejska ze sztantarem i orkiestrą, delegacja straży fabr. B-ci Thonet, dziatwa z ochronki Tow. Dobroczynności, gmina izraelska i cały zastęp miejscowej publiczności.

S. p. J. Kulski znany był jako zdolny, sumienny i niezamordowanej pracowitości lekarz. Nietylko tu na miejscu, lecz i w szerokiej kolach świata lekarskiego, imię to oprómieniono było licznymi zasługami, co zjednało mu tytuł laureata wydziału lekarskiego Wszechnicy Jagiellońskiej. Jako człowiek był nieboższyk nieskazitelnej prawości, cieszył się też zaufaniem i szacunkiem wszystkich. Pomimo rozległej praktyki zmarły brał żywy udział w życiu publicznym. mianowicie: był członkiem korespondentem T-wa lekarskiego w Warszawie. Członkiem honorowym T-wa lekarskiego w Częstochowie, założycielem i pierwszym komendantem straży Ogniowej w Radomsku, gdzie ostatnio

piastował godność członka honorowego, był też jednym z najgorliwszych inicjatorów i członków komitetu budowy kościoła parafjalnego, prezesem T-wa Dobroczynności, prezesem i b. stronnictwa polityki realnej ziemi Piotrkowskiej itd.

Dotkliwą stratę poniósł świat lekowski, jak również miejscowe społeczeństwo przez zgon zasłużonego obywatela-lekarsza. Niech mu ziemia, którą kochał lekka będzie!

Nie wlemy tylko daczego dzwon parafjalny pod wezwaniem św. Lamberta nie poeznał załobnym swym dźwiękiem ostatniego już członka z komitetu budowy kościoła parafjalnego.
Ł. J.

Wystawa Sztuk Pięknych

w Częstochowie, Teatralna N-r. 11.

otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w obót 8 niedzielię świętą do g. 8 wieczorem

TELEGRAMY.

Preparat „606”.

Berlin 18. Tutejszy dr. Drejw, lekarz polijny po porozumieniu się z naczelnikiem cesarskiego wydziału sanitarnego, przedstawił referat, w którym, wobec wielkiego niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia, żąda urzędowego wzbronienia stosowania preparatu „606”, lub też pozwolenia na używanie go w dozach, nie przewyższających maksymalnej dozy arszeniku, dozwolonej przez państwo.

Pogrzeb generał-gubernatora Skafona.

Warszawa 18. W wigilię pogrzebu odprawione zostały w Zamku przy zwłokach nabożeństwa żałobne według obrządków: katolickiego, prawosławnego, ewangelickiego i marijwskiego. Nazajutrz, jak już pisaliśmy, zwłoki pośród kordonu wojska w uroczystym pochodzie przeniesiono na dworzec Petersburski i złożono w wagonie żałobnym, sprowadzonym specjalnie z Petersburga. O północy na dworzec przybyła rodzina, przedstawiciele władz, delegacje i t. p. O godzinie 12-iej m. 30 specjalnym pociągiem extra, zwłoki odjechały do Petersburga.

Następca gen. Skafona.

Petersburg 18. Według źródeł poinformowanych ogłoszenie nominacji na stanowisko generał-gubernatora warszawskiego nastąpi nazajutrz po pogrzebie zwłok generała Skafona t. j. dziś.

Kompetentni utrzymują, że od dawna nie było takiego zaciekawienia co do osoby, mającej zająć wakujące stanowisko, jakie jest obecnie.

Suchomlinow.

Warszawa 18 (Wat).
Nadeszła tu dzisiaj wiadomością o mianowaniu na stanowisko warszawskiego generał-gubernatora, dotychczasowego ministra wojny, generał adjutanta Suchomlinowa.

Samorząd miejski.

Petersburg 19. Członkowie komisji pojedynczej obradowali w sprawie samorządu dla miast Królestwa Polskiego z pośród Rady państwa. Większość wypowiedziała się, że gotowa jest na różne ustępstwa z wyjątkiem języka polskiego.

Przedstawiciele polscy nie zgodzili się na odstępowo od tego warunku. Przewidują, że projekt samorządu upadnie.

Petersburg 18. Według informacji z kół parlamentarnych, losy projektu samorządowego w komisji pojedynczej zależeć będą w dużej mierze od prądów, jakie wezmą górę przy obsadzaniu stanowiska generał-gubernatora warszawskiego.

Bal polski.

Petersburg 18. W salonach klubu szlacheckiego odbył się doroczny bal polski. Oprócz wybitnych członków kolonii polskiej i całej rzeszy młodzieży pici oboga ze sfer ziemskich Litwy i Rusi, młodzieży polskiej uniwersyteckiej w Petersburgu

gu, na bal przybyli przedstawiciele kół polskich z Rady państwa i Dumy z rodzinami, ambasadorowie i posłowie cudzoziemscy z rodzinami oraz wielu przedstawicieli arystokracji rosyjskiej. Bal, według tradycji, wypadł pod każdym względem wspaniale.

Skon Tetmajerowej.

Zakopane 18. Zmarła tutaj Julia z Grabowskich Tetmajerowa, matka poety Kazimierza, a macocha malarza i pośia Włodzimierza. Julia Tetmajerowa przeżyła lat 76.

„Now. Wr.” o s. p. Skafonie.

Petersburg 18. „Now. Wremja” zamieszcza nekrolog o s. p. Skafonie, podnosząc z uznaniem, że zmarły był gorącym zwolennikiem rosyjskich interesów narodowych.

Goremykin—syn.

Petersburg 18. Syn prezesa ministrów, M. I. Goremykin, pełniący obecnie obowiązki w zarządzie banku włościańskiego, uważany jest za kandydata na stanowisko dyrektora kancelarii kredytowej, opróżnionej przez dymisję Dawydowa.

Opinia „Rieczy.”

Petersburg 18 (Wat). Dzisiejsza „Riecz” pisze, że dymisja Kokowowa i śmierć gen. Skafona okazały niewątpliwie wpływ na dalszy bieg życia politycznego w Polsce. Polacy skłonni są uważać zmiany te za stratę.

Odezwa prawnicow.

Siekhholm 18 (Wat). Stronnictwa prawnicowe ogłosiły manifest do narodu wzywający do uchwalenia prozdzień w sprawie obrony krajowej.

Frzeciwi Briandowi i Barthou.

Paryż 18 (Wat). Na jednym z zebran przemawiał młody Briand i Barthou. Publiczność urządziła im wrogie demonstracje, obrzucając samochody, którymi jechali, kamieniami. Pomimo to zebranie odbyło się i objął wygłosił mowę.

Włoskie tronu chory.

Berlin 18 (Wat). Dzienniki donoszą, że następcę tronu zachorował poważnie na zapalenie migdałów.

Samobójstwo ministra.

Nowy Jork 18 (Wat). Amerykański minister sprawiedliwości John Kennedy, na którym od dłuższego czasu ciążyło oskarżenie o przekupstwo, popełnił samobójstwo w Bufalo.

Wrzenie w Meksyku.

Nowy Jork 18 (Wat). Wobec niezwykle groźnych wiadomości z Meksyku, rząd amerykański wysłał 8 krawcówników do Vera Cruz. Dzienniki dzisiejsze donoszą, że powstańcy zaatakowali niektóre przedmieścia Meksyku.

Straszny czyn obłąkanego.

Paryż 18 (Wat). Do szpitala miejskiego św. Florjana przybył jakiś mężczyzna i krzyżąc, że go chcą zamordować wpadł do jednej z sal i dał kilka strzałów rewolwerowych do chorych. 3 chorych otrzymało rany tak ciężkie, że niema nadziei utrzymania ich przy życiu.

Bójka.

Wiedeń 18 (Wat). Z Durazzo donoszą, że w pewnej restauracji tamtejszej doszło wczoraj do bójki pomiędzy albańczykiem a grekiem. Bójka przeniosła się na ulicę, gdzie niebawem zgromadził się olbrzymi tłum albańczyków, który zajął groźną postawę wobec greków. Bójki w niektórych miejscach krwawe trwały przez cały dzień.

Kafle Mstowskie i Prusickie

INSTALACJA PIFCOW I KUCHEN

L. NIEPRZECKI I S-ka

Teatralna № 34, Telefon № 321.

W pracowni

artysty rzeźbiarza.

Lubię błądzić i szukać tematów, do rozmyślań w dziełach sztuki, w rzeźbach, w płótnach malarskich. Wędrując na wystawie miejscowej rzeźby jednego z niepowszednich artystów rzeźbiarzy Wł. Rudlickiego, podążyłem pod wskazany mi adres do pracowni, mieszczącej się w gmachu T-wa Dobroczynności dla chrześcijan

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie
STANISŁAW LIGEZWY
 w Częstochowie, Teatralna 26.
 Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki,
 Ochroniarki, Froebianki, Bony, Nauczycielki
 na godzinę, francuski, niemiecki i na
 uczycielki muzyki. Cudzoziemki biuro na
 żądanie sprowadza.
 Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu
D-r. Z. BEM
 Przyjmuje chorych jak dawalej od 8-9
 rano i od 3-5 po południu,
 Choroby wewnętrzne weneryczne idzieci
 III-a Aleja № 53, tel. 579.

Doktor **BRONIAWOWSKI**
PAWEŁ
 Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włośńw piciowe, weneryczne i Kosmetyka
 Łązarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł.
 Panie od 3-4 popołudni. Stosuje wstrzykiwanie
 wianie SALWARSANU (HATA 606 i 914 i badanie krwi
 na syfilis).

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
 II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
 Przyjęcia:
 od 9-11 i od 3-7 p.p. prócz niedzi. i świąt
 Specjaln. zęby sztuczne w kauczuku i złocie

Dr. Karol Tomaszewski
 Choroby wewn. kobiece i dzieciinne
 ul. św. Barbary 11, Telefonu 450.
 przyjmuje od 9-11 i od 3-7 w.

Praca to kapitał! — Kto chce
 oszczędzić pracy, niech uży-
 wa do prania tylko proszku
„SAPONIL“
 Bez chlorku! — Bez tarcia! — Bez wysiłku!
 Wytwórnia i Rozlewnia Przetworów Technochemicznych
„URAN“
JERZY CYTARZYŃSKI
 w Zawierciu.
 Żądać wszędzie. — Żądać wszędzie.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
 Aleja III Nr. 57 tel. 610.
 Przyjęcia: od 9-11 i od 3-7. Leczenie,
 plombowanie. Zęby sztuczne.
 Ceny niskie.

DLA ZNAWCÓW
 wyróżniające się wytwornym smakiem
 koniaki francuskie
A. C. Meukowa & Co.
 Poleca Skład wódek i win
K. Krakowieckiego
 II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 253.

Najskuteczniej tepi pluskwy, karaluchy,
 prusaki oraz wszelkie pasożyty
 u zwierząt plyn
„TITU“
 Dostać można w aptekach i składach
 aptecznych.
Najlepsze Pieczywo
 2 razy dziennie z piekarni
E. Makowskiego
 II-ga Aleja Nr. 36.
 w Częstochowie.

KRAWIEC
CHRZEŚCIJAŃSKA PRACOWNIA
 Najlepiej najtaniej wykonywa
 SZKŁAB PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wacentaego MARKSA
 ul. Ogrodowa № 26.
 vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

CALENDARZYK
 Dziś Konrada
 Jutro Leona
 Wschód słońca 7 m. 08 || Zachód słońca 5 m. 17
 Długość dnia 10 m. 5 || Przybyło dnia 2 g. 31
Wiadomości historyczne.
 1473 Narodziny Mikołaja Kopernika w Toruniu
 1594 Koronacja Zygmunta III na króla Szwedz
 kiego.

Oryginalne Karmańskiego
Farby Artystyczne
 — otrzymał w wielkim wyborze —
 i Poleca: Skład Materjałów
 Aptecznych i farb
Wacława ORŁA
 Częstochowie, III Aleja 46.

Skład Wyrobów **Z. Marczyński**
 Tabacznich
 w Częstochowie, 2-ga Aleja Nr 33, Telefon Nr 682.
 Poleca: Papierosy, cygara gily i tytonie różnych fabryk
 oraz galanterie tabaczną. Zamówienia przyjmują pismem i
 telefonicznie. — Natychmiastowa wysyłka do domów oraz poczta.

PRUSKI WĘGIEL
 KAMIENNY
 DOSTARCZA NATYCHMIAST
J. Erlich, Wrocław 10.

Meble Zakład stolarski
 Częstochowa I Aleja
 Nr 10.

Laxin zawierając kwas owo-
 cowy wywołuje łag-
 odne wypróżnienie
 bez żadnych uciążliwości.
 Do nabycia we wszystkich
 aptekach i składach aptecznych
Wystrzegać się naśladownictwa!
 Prawdziwe i świeże
 karmelki, „Laxin“ wyłącznie w
 zielono-białych pudełkach.

Zginął
 paszport wydany przez
 gminę Kamyk na imię
 Rooha Korczaka. 430

Stróż
 potrzebny Teatralna 31.

Zgubiono
 kwit łubarski 10386

Zginął
 chłopak lat 13 na imię
 Stasiek. Ktośby nim wie
 dzał proszę zawiadomić
 redakcję Krakowska 47. S. J.

Słuchacz
 Kursów Handlowych po-
 szukuje jakiegokolwiek
 za gnia bierowego. Może
 także wstąpić do zakładu
 handlowego jako kasjer
 lub praktykant. Oferty:
 Mała 7 m. 2. 418—

Paniatku
 poszukuje pesaly do filii
 lub jakiegokolwiek w han-
 dlu Wiadomość — Kolbe
 ul. Krakowska 24, tele-
 fon 676. 2506

Zginął
 wtył sześcianał biały z
 brązowymi łatanami w o-
 broży. Odprowadzić za
 nagrodą 2 Aleja 23 Stark

Ogroa
 warzywno owocowy wy-
 dzierżawiać — Teatralna
 Nr. 31. 413

Zginęła
 sukaj ponterka brzoza-
 wa dropiata „Mora“ za-
 wiałomnie za nagrodą A.
 Rychter Kamienica Pols
 ta poczta Peraj. 415

Nauczyciel
 szkół rządowej przy-
 sposobie do gimnazjum i
 innych naukowych zakła-
 dów. Wiadomość w Ad.
 Gońca 414

Servus
 PASTA do OBUWIA
SERVUS
 NAJLEPSZA

Servus
 ZADAC W SZEDZIE
ORYGINALNY W BIAŁYCH BLAZANKACH
 Fabryki. Akc. Tow. Zakł. Chem. Lubaszynska Co.
 Reppresent: Gustaw Rosenthal, Warszawa, Zabla 9

Kupię
 plac lub dom Wiadomość
 do wynajęcia SKLEP
 3, 2, 1 pokój z kuchnia-
 mi. 371

Dejazd 19
 przy rodzinie z całkowi-
 tem utrzymaniem dla ko-
 biety inteligentnej lub
 panielki pracującej II-a
 Aleja Nr. 43 — Wiado-
 mość od 2 do 5 popoł.

Pokój
 przy rodzinie z całkowi-
 tem utrzymaniem dla ko-
 biety inteligentnej lub
 panielki pracującej II-a
 Aleja Nr. 43 — Wiado-
 mość od 2 do 5 popoł.

Piętna
 rezydencja z dużym o-
 grodem w Kielosach do
 sprzedania na dogodnych
 warunkach. Wiadomość
 skrytka postowa Nr. 8
 Klelece. 2511

Pragnęł
 poznać osobę inteligent-
 ną, niezależną lat mniej
 więcej 35 żyjącą sobie
 wygotowana w pracy i po-
 lepszenia losu w przy-
 szłości. Osobista porozu-
 mienie. 24-go bież-mias.
 Adm. — „Głos Częst“
 „M. Gal“ 408

Wspólnik
 Do interesu technicznego
 potrzebny. Oferty pocz-
 ta. Teatralna 58/60 dla
 M. M. b stróża.

Zginięły
 dwie dziewczynki Białe-
 skie, Stanisława lat-12
 Kazimiera lat-9 blon-
 dynki uczennice pensji p.
 Komar — ktobywiedział
 o nich cokolwiek dać
 Marjanie Nowak Ulina
 Siedmiu-Ramienic Nr. 6
**Czapka karaku-
 towa.**
 wypada z okna 3 piętra
 w domu nr. 2 przy ul.
 Żelaznej. Uczciwy ang-
 lazca chcehaskawić
 zwrócić za wynagrodze-
 niem do tegoż domu 2
 nr. 8.

Potrzeba
 do chemicznej pralni A.
 Heiningera uzdolnionego
 krawcowej i do nauki
 prasowania kilka diler-
 czyn. Zgłaszać się II-ga
 aleja Nr. 19. 304-9

Potrzebnił
 zdolni pracownicy znanj
 w swoim fachu jedyni
 bandzego drugi do fryz-
 maszynę warunki do
 umowy na miesiąc Paro-
 we waratyły stolarskie
 Częstochowa, Jasnowska
 ska 9.

urkowa i detaliczna sprzedaż pocztówek
 i różnych wydawnictw krajowych i zagraniczn.
M. BAUMERT
 w Częstochowie, ul. Dojazd, 17 vis à vis D. Ż. W
 Skład stale zapas. w ostatnio nowości w wielkim wyborze
 Ceny najniższe za gotówkę. 0903

Fortepiany i Pianina
 Fabryki C. M. Schröder dostawcy 5-ciu Dworów
 Cesarsko Królewskich i licznych Konser-
 watorów muzycznych, oraz pierwszorzędnych
 Konserwatorów.
 Poleca firma egzystująca od 1885 r.
 A. GLIŃSKI w Częstochowie Aleja I Nr. 12.
 Sprzedawca za gotówkę i na raty.
 Pod kierunkiem fachowego specjalisty wy-
 konują się odświeżenia i strojenia

Do sprzedania
 dom dochodowy, placu,
 folwarki, majtki ziem-
 skie, dzierżawy, zamiana
 domna majątek.
Biuro Komarow-
 2 Aleja 33.

Do wynajęcia
 za rzd. dwa duże pokoje z
 kuchnią z wygodami Jas-
 nogórska 34. Wiadomość u
 stróża, Cena 20 rubli
 miesięcznie 424

Obiady
 zawsze świeże ul. Cłemi-
 na № 26. m. 4 Tokla La-
 to. —394—

Zginięła karta
 paszportowa wdana
 przez fab. Biuro na imię
 Katarzyna Kowalskiego

Potrzebnił
 panny do mycia szatnia
 13.

Sklep
 spożywczy do sprzeda-
 nia na trakcie Częstocho-
 wsko - Brzeznickim wś
 Radostków u Antoniego
 Zawadzkiego. 417-2—

Mody
 ciałówek z wyształconej
 osobie poszukuje posady
 biurowej od Kwietnia —
 Wiadomość Kolbe Kra-
 kowska 24, Telefon 676.
 2505

Zakład
 brązowniczo-galwaniczny
 oraz odlewania metali
 B-ci Lachowickoia w
 Częstochowie, 2 Aleja 21
 Platerowanie; Złotem
 srebrzem, niklem i miedzią
 wyrabia: aparaty kościelne
 na, nakrycia stołowe i
 reperando tyłchne, oraz
 wypracowuje wszelkie inne
 ktryczne. 135

Akuszorka
 Jgnatowka i dyplomem
 w Warszawie szkoły wy-
 kształconej. Przyjmie ka-
 kówmowa na miesiąc
 na wyl. Dyktacja
 ul. św. Barbary 16 m. 8

**Kafir leozna-
 czy“**
 Dostarcza do domu Ap-
 teka A. Włosieńskiego
 Tel. Nr. 514. 0177—

Remiza
 I-a Aleja Nr. 4, Tele-
 fon Nr. 106. Wynaj-
 em: karety ślubnej z
 białym wybielcem, po-
 wozów, karet, wolan-
 tów i bryczek po mies-
 cie i okolicy. Po ce-
 nach umiarkowanych
 Lipińska

**„Kafir leozna-
 czy“**
 Dostarcza do domu Ap-
 teka A. Włosieńskiego
 Tel. Nr. 514. 0177—

szprzedaże się
 dom z ogrodem w Ryuku
 za bardzo przystępną ce-
 nę. Wiadomość Rynek-
 Wieluński 34. A. Koper.
 2509-5

Meble
 i Lustra wszelkiego ro-
 dzaju zawsze gotowe na
 wykonanie własnego wyro-
 b i wyczone komoda
 otomana blocka i inny
 w. Aleja I Nr. 12
 396-4

Adresy Firm Chrześcijańskich w Częstochowie,

zamieszczone w poniższym spisie, kosztują na cały rok 6 rb. drukowane jeden raz na tydzień.

Administracja Gońca Częstochowskiego przyjmuje zamówienia w dalszym ciągu.

Apteczne składki

S. Grzybowski, Stradomska 26, tel. 5-29.
W. Orzeł, III Aleja 43.

Ekawatne materjały

H. Uchnast, II Aleja 31.
Marja Beze II Aleja № 20 m. 1 tel. 105
P. Lala i S-ka Krakowska 38.

Ograwa obrazów i galanterja

Jan Wasilewski, II Aleja 42.

Bednarskie zakłady

Koprdziowski i S-wie, Teatralna 29, tel. 270

Biurowe maszynki i kancelaryjne

Kazimierz Deloff i S-ka II Aleja 22, tel. 589

Ubezpieczenia od ognia

Główna Agencja Petersburskiego Tow.
Ubezpieczeń Mieczysław Rydzewski, II-ja
Aleja № 31.

Biura Techniczne i Fabryka wyrobów

1. Kociłarnia żelazna i miedziana
2. Kanalizacja wodociągowa i ogrzewanie
MIOT, Dojazd 29, tel. 203.

Cykliodrom i warsztaty rowerowe

Wyrób części surowych
Siodeł T. Kurasiewicz,
szkolna 12, róg Jasno-
górskiej.

Cegielnia

Ćwierzyński i Piątkowski, Aleksandrow-
ska 14, tel. 501.

Czapnicy

Chawłowski II Aleja 30.
Poloha II Aleja 19.
Pydziańska II Aleja 37.

Cukiernicze wyroby

Br. Kowalik, II Aleja 41.

Drzewny handel i przemysł

Kława Edmund, Aleksandrowska 20.

Dam Handlowo-Przemysł.

Kazimierz Deloff i S-ka II Aleja 22, tel. 589.

Biurowe Elektryczne

Piotrowski i Januszewski, Teatr. 13, t. 1.

Fotografiści

Trzcinki III Aleja 62.
Wiśniewski, II Aleja 18.

Zakłady szewskie

Suwalski, Teatralna 19.

Farbiarnia

Jan Sikorski ul. Targowa № 25. róg
Mikołajewskiej.

**Magazyn konfekcji dam-
skiej, męskiej i dziecięcej**
Zofji Ruszkowskiej ulica Kaliska № 55.
telefonu № 10.

Przedsiębiorstwo studzien artyzycznych.

Szczepan Grzybozyk ul. Słowna № 12.

Fabryki gilit

T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 294.

Fabryki orkiestrjonów

A. Kimonieczek, ul. Stanisława 5, tel. 634.
Z. Ryłski II Aleja 20, tel. 93.

Fabryki biszkoptów i pierników

A. Brajbisz, dawniej Michotek II Aleja 28
tel. 126.

Farby i artykuły techniczne

W. Orzeł, III Aleja 46.

Fabryki kłódek i wentylato- rów pokojowych

J. Gebalski, Warszawska 33.

Grawerzy i pieczętarze

Cyganowski, Teatralna 11.

Koszykarski Zakład

X. Miszczak ul. Św. Rocha 32.

Introligatorzy

Jurdziński Tadeusz II Aleja 39, tel. 393.
Wasilewski Jan, II Aleja 42.

Kawa

Matyjewicz, II Aleja 29.

Kotlarskie i miedziane

A. Braksator, Aleksandrowska 26, tel. 618
„MIOT“ Dojazd 29, tel. 203.

Kantory przewozowe

Wynajem karot, land, powozów, bryczek,
przewoźnika mobli, Józef Kossowski,
Teatralna 56, tel. 246.
„Lech“ A. Gluchowski i Losiak, ul. Tea-
tralna № 11.

Kanalizacja i wodociągi

„MIOT“ Dojazd 29, tel. 203.
Piotrowski i Januszewski Teatralna 13 t. 1

Krawcy damscy

Jan Zymek, Teatralna 35.

Kliniki ginekologiczno-ped- giczne

Dr. St. Nowak, Teatralna 14, tel. 76.
Dr. Pietrasiewicz, Jasnogórska 24.

Handel win i towarów kolonialnych

Karwiński i Zawistowski II Aleja 23. t. 83
J. Piotrowiec, II Aleja 30.

Magazyn bielizny męskiej i galanterji

Teodor Kamiński, II Aleja 86.

Magazyn mód i galanterja

Dre gier Klara, II Aleja 41,
Krajewska, Teatralna 17.
Szarek Felcja, II Aleja 23.

Magazyn mebli

Józef Leitkep, II Aleja 32.

Mleczarnie i masło

Janina, Teatralna 37.
Helena, Aleksandrowska 2. Waly.
„Skrzydłów“ ul. Teatralna 11, tel. 616.
róg II-iej Alej.

Maszyny do szycia

Kom. Singer, II Aleja 35 tel. 694,
" " Krakowska 23.

Oprawa obrazów

A. Dąbrowski III Aleja № 74.
Optyczne zakłady
A. Soczek, II Aleja 16, tel. 675.

Owocarnie

W. Dukaczewski, III Aleja 50, tel. 601.
filja II Aleja 24, róg Teatr.

Odlęsia metali

W. Rutkowski, ul. Dobra, róg Teatralnej
dom własny.

Piana składki

Płominski, ul. Teatralna 8, tel. 33,
Wł. Skalski, Szkolna 11, tel. 222.
Polak, Mokra 12, dom własny.

Pracownie gorsetów

Józef, Szkolna 1, róg III Alej.

Pracownie i magazyny obuwia

Pienkowski, II Aleja 37.

Przedsiębiorstwo budowlane

J. Bajdecki, Wieluńska 44, tel. 408.
K. Plucik i A. Skoczek, ul. Cerkiewna 17,
telefon 498,
„Topór“, Krakowska 40, telefon 187.

Pismienne materiały i księ- gi buchalteryjne.

J. Kolbe, Krakowska № 24 telefon 676.

Piekarnie

L. Maciejowski, III Aleja 69.
E. Makowski, II Aleja 36.

Pralnie Chemiczne

A. Heiningner, II Aleja 19, tel. 5.

Przybory Fotograficzne

A. Soczek, II Aleja 16, tel. 675.
W. Orzeł, III Aleja 46.

Pralnie bielizny i chemioz.

Małasiewicz, II Aleja 33.
Małasiewicz, III Aleja 48.

Pończosznice

Majowski Tomasz, Nadrzeczna 86.

Powoznicze wyroby

Majrzycki, Krakowska 23, tel. 147.

Skład Samodziałów wielkich

Stanisław Kaczyński Stradomska 26.

Sklep Rybno - gastronomicz- ny

St. Laszczye II Aleja № 25, telefon 639.

Składy win i wódek

K. Krakowiecki, II Aleja 24.

Skład towarów żelaznych i naczyń kuchennych.

W. Stajewski II Aleja № 33 tel. 630.

Stowarzyszenie cieśli

Jasnogórska 8, w Częstochowie.

Skład fortepjanów i pianin.

T. Poros II Aleja № 26 tel. 374.

Strajenie Fortepjanów i korekta

L. Wiehliński, Jasna 2.

Wyroby żabozne

T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 294,
Z. Marezyska II Aleja № 33 tel. 632.

Skład

Pathefonów gramofonów i
Zabawek dziecięcych

Jan Knetig, II Aleja 39, tel. № 239.

Roboty brukarskie i ziemne

Nowakowski Michał, Warszawska 37.

Zakłady ślusarsko - mecha- niczne

Zochowski, II Aleja 38, tel. 437.

Srebrzenie i Nikielowanie

T. Kotarba, Jasnogórska 26.

Zakłady stolarskie i stolarsko-modelarskie

Warsztaty Wzorowe Artystyczne - Rze-
mieśnicze Stolarskie. W parku powysia-
wowym, budynek przemysłu ludowego.
W. Halkiewicz, Jasnogórska 8.
K. Gutwiński, III Aleja 46.
J. Krasiński, III Aleja 07.
W. Kucharski, Teatralna 22.
Rutkowski, II Aleja 24.

Zakłady ogrodnicze i kwiatniarnie

J. Napieralski, III Aleja 57.
Kurek, Teatralna 17.

Zakłady tapicersko - deko- racyjne

Lappe, II Aleja № 31.

Zegar mistrz

Pazderski, II Aleja 33, tel. 430.

Zakłady instr. muzycznych

Stefan Malko, Dojazd 11, naprz. stacji.

Zakłady elektr. mechanicz.

F. Błachowicz, Szkolna 5, tel. 559.
Olatkiewicz, Teatralna 16.

w Noworadomsku.

Malarski Zakład

Jana Herzkiewiczza Telef. 189.

Ślusarsko Mechaniczny Zakład

M. Świdzki.

w Zawierciu.